

molás útján sem nyert kiegyenlítést. Minthogy a hordókra vonatkozó ügylet még az esetben is, ha ez visszavétel kötelezettsége me'lett történt eladásnak minősíthető is, az ugyanolyan áron történt visszavéte' fo'ytán kétségtelenül storniroztatott, tehát ez az ügylet az 1921 : XXXIX. t.-c. 49. §-a értelmében megszűnt a forgalmi adó tárgya lenni, míg a vételár tényleges befizetése esetén is; és minthogy különben is tényleges befizetés avagy elszámolás útján eszközölt tényleges vételárkiegyenlítés nem történt s a jóváírás, amely nem fizetésképpen a terhelés kiegyenlítésére eszközöltetett, hanem kétségtelenül egyenesen annak könyvelési uton való törlése céljából, ilyenek nyilvánvalóan nem minősíthető, tehát a jelen esetben az említett törvénycikk 31. §-a értelmében adóalapul vehető fizetés egyáltalán nem is történt: az adótárgy és adóalap hiányában kivetett általános forgalmi adót fenntartani nem lehetett.

Az eladott állatnak ráfizetéssel való visszavásárlása állatforgalmi adó alá esik. (Közig. Biróság 8.579/1924. szám.) A megállapított tényállás szerint a panaszos eladott egy tehenet 480.000 koronáért G. N.-nak és azt utóbb 150.000 korona ráfizetéssel, azaz összesen 630.000 koronáért visszavásárolta anélkül, hogy ez után a visszavétel után az állatforgalmi adót leróttá volna. A panaszos panaszában maga is beismerte, hogy az eladott tehenet ráfizetéssel vette vissza, illetve, hogy G. N.-nak a vételtől való elállásáért kártérítést fizetett, amiből nyilvánvaló, hogy itt nem az 1921 : XXXIX. t.-c. 21. §-ának második bekezdésében említett ügyletmeghiúsulásról, hanem egy már fogantatba ment adásvétel után bekövetkezett visszavásárlásról van szó. Ennélfogva a pénzügyigazgatóság jogosan járt el, amidőn az eladott tehennek ráfizetéssel való visszavételét visszavásárlásnak minősítette és ezt a visszavásárlást az említett törvénycikk 17. és 18. §-ai alapján — az eredeti eladási ár és ráfizetés együttes összegéből, mint visszavásárlási árt adóalapul véve — állatforgalmi adó alá vonta.

Ha a vételi jogot szerző fél vételi jogával nem él, az ingatlan vagyonátruházási illeték helyett csak a fokozatos illeték jár. (Közig. Biróság 22.426/1925. sz.)

Az illeték teljes törlésére irányuló részében a panaszosnak hely adható nem volt, mert az 1920 : XXXIX. t.-c. 102. §-ának ötödik bekezdése értelmében abban az esetben, ha szerző felek az ingatlanra vonatkozó vételi joggal nem élnek, az ingatlan vagyonátruházási illeték helyett csupán a fokozatos okirati illeték követelhető, amelynek alapja az ingatlan értéke.

A nem vitás tényállás szerint a panaszos és fia, az illetékkiszabás alapjául szolgált „Optio“-nak címzett okirattal a sz. telekkönyvi betétben ... hrsz. alatt felvett ingatlanra nézve szerzett vételi joggal nem éltek, tehát a fentebb hivatkozott törvényes rendelkezések értelmében fokozatos illetéket tartoznak fizetni.

A kir. pénzügyigazgatóság panaszolt végzésével ezt a fokozatos illetéket az illetéki díjjegyzék 66. tétele a) pontjának bb) alpontja alapján III. fokozat szerint állapította meg.

A kir. pénzügyigazgatóságnak ez a megállapítása téves, mert a hivatkozott díjtétel pont a III. fokozatu illetéket joglemondás esetében a vissztéhtől állapítja meg.

Már pedig adott esetben, minthogy a vételi jog az annak gyakorlására kitűzött határidő leteltével önmagától megszűnt, joglemondásról szó nem lehet, hasonlóan vissztéhterről sem.

De nem alkalmazható a hivatkozott díjtéletpont még azért sem, mert a fentebb idézett törvényes rendelkezések értelmében fizetendő fokozatos illetéknek alapja az ingatlan értéke.

Mindezeknél fogva a panaszosnak azt a további panaszbeli

kérelmét, hogy a III. fokozat szerint megállapított illeték helyett a II. fokozat szerint járó illeték fizetésére köteleztessék, helytállónak elismerni és az illetékdíjjegyzék 78. tétele I. A. n) pontja alapján a rendelkező részben kitüntetett II. fokozat szerinti illeték fizetésére kötelezni kellett.

Irodalom.

Körösy József élete és működése. Irta: *dr. Szaile Tivadar.* (Bp. 1927. M. T. Akad. kiadása.) A Magyar Tudományos Akadémia 1916-ban a Pollák Henrik-pályadíjjal jutalmazta ezen értekezést, mely most az Akadémia kiadásában könyv alakban is megjelent. Erre a kitüntetésre a mű két okból is érdemes. Egyrészt nagyjelentőségű tudós és ember működését tárgyalja, másrészt oly formában és oly módon viszi ezt a tárgyalást keresztül, mely minden szempontból elismerésre méltó.

Körösy József egyéniségének és működésének különleges jelentőséget és súlyt ad a statisztika azidőbeli állapota, amelybe fellépte esik. Nem hiába sorolják a statisztikát a legfiatalabb tudományok közé. Hiszen még ma sincsenek alapvető kérdései teljesen eldöntve, és még nem telt el sok idő, hogy önálló tudományos létjogosultságát is kétségbe vonták. Nem Körösy volt az, aki ezen kérdéseket mind felvetette, nem is ő volt az, aki reájuk az első és utolsó választ megadta. De tagadhatatlan, hogy az ő állásfoglalása döntő fontosságú volt a problémák további kialakulására és szintugy tagadhatatlan, hogy épp a legfontosabb kérdésben a ma uralkodó nézet kialakulásához és uralomra jutásához, a statisztika önálló tudomány voltának elismeréséhez ő szolgáltatta a legerősebb érveket. Körösy felfogása a statisztikáról, mint a népességet statikus és dinamikus szempontokból vizsgáló tudományról ma ugyszólván egyedül uralkodó és ez főképen annak a tevékenységnek köszönhető, melyet a budapesti statisztikai hivatal élén mint annak alapítója és első igazgatója évtizedeken át kifejtett. Demológiai és demográfiai vizsgálatai és dolgozatai europaszerte elismerésre találtak és mintaképpül szolgáltak a további kutatóknak.

Dr. Szaile Tivadar könyvében nagy tudással és áttekintéssel domborítja ki Körösy működésének jelentőségét. Ahhoz, hogy Körösy József alakja és működése a maga teljes jelentőségében kibontakozhasson, szükséges volt az a képzettség, amellyel a szerző a statisztika terén rendelkezik.

Dr. Zádor Béla.

Statisztikai közlemények. Szerk.: *dr. Ilyefalvi I. Lajos.* Budapest székesfőváros statisztikai hivatala eleget kíván tenni azon kötelezettségének, hogy havi kimutatásain és évenkénti összefoglaló jelentésein kívül negyedévenként terjesszen speciális jelentéseket a nagyközönség elé. Összekötötte ezt azzal a terével, hogy az ilymódon kiadandó negyedévenkénti jelentései egyuttal valamely kérdés speciális feldolgozását képezzék.

Az eddig megjelent két kötet közül az első a skarlát betegségek és egyéb heveny fertőzések esetek statisztikáját tartal-